

1700

دعای پیش از مطالعه

اَللهُمَ اَخرِجنی مِن ظُلُماتِ الوَهمِ وَاَکرِمنی بِنُورِ الفَهمِ
اَللهُمَ افتِح عَلَینا اَبوابَ رَحمتَکَ وَ انشُر عَلَینا خَزائِنِ عُلُومِکَ
بِرَحمَتِکَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

پروردگارا، خارج کن مرا از تاریکی‌های فکر و گرامی بدار به نور فهم
پروردگارا، بگشای بر ما درهای رحمتت را و بگستران گنج‌های دانشت را به امید رحمت
تو ای مهربان‌ترین مهربانان

بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله‌ی مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی، غیرشرعی و کسب درآمد از دسترنج دیگران است، نتیجه‌ی این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پی‌آمدهای ناگوار در زندگی و محیط ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

آناهید گستر خلیلی

AGK

Anahid Gostar Khalili

نکات داغ اپیدمیولوژی

(جلد اول)

ویژه کارشناسی ارشد رشته‌ی اپیدمیولوژی

تألیف و گردآوری:

حسن حسین‌پور قهرمانلو

«رتبه 1 کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران»

سرشناسه	: حسین‌پور قهرمانلو، حسن، 1371- ، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: AGK نکات داغ اپیدمیولوژی ویژه کارشناسی ارشد رشته‌ی اپیدمیولوژی/ تألیف و گـردآوری حسن حسین‌پور قهرمانلو.
مشخصات نشر	: تهران: آناهید گستر خلیلی، 1404.
مشخصات ظاهری	: 2ج. : 5/14×5/21س‌م.
شابک	: دوره: 978-622-4744-63-0 ؛ ج.1: 978-622-4744-64-7 ؛ ج.2: 978-622-4744-65-4
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: همه‌گیرشناسی -- رئوس مطالب -- راهنمای آموزشی (عالی) Epidemiology -- Outlines, syllabi -- Study and teaching (Higher)
رده‌بندی کنگره	: RA654
رده‌بندی دیویی	: 614/4076
شماره کتابشناسی ملی	: 10004027

انتشارات آناهید گستر خلیلی

نام: AGK نکات داغ اپیدمیولوژی (جلد اول)

تألیف و گردآوری: حسن حسین‌پور قهرمانلو

ناشر: آناهید گستر خلیلی

نوبت و سال چاپ: اول . 1404

شمارگان: 1000

چاپ و صحافی: گیلان

مدیر تولید: امیرحسین خلیلی

مدیر فنی و هنری: مریم آرده

تایپ و صفحه‌آرایی: آرزو راضی

بهاء: 150000 تومان

آموزشگاه/ فروشگاه: 02166568621

مرکز پخش: ضلع جنوب‌غربی میدان انقلاب . جنب بانک پارسیان . مجتمع تجاری پارس . طبقه اول

مدیر فروش: 09191685970 (ارتباط از طریق پیامک)

agkpublisher@gmail.com **www.agkins.com**

طلیعه سخن مدیر تولید:

سپردن کار به اهلش نشانه‌ی خردمندی است.

برای تولید بسته‌های آموزشی تمام تلاش خود را به کار گرفته‌ایم تا محصولی شایسته را تقدیم شما عزیزان نماییم. مجموعه‌ای که پیش روی شماست براساس معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور می‌باشد و به قلم مجرب‌ترین اساتید تألیف شده است و مطالعه آن موجب صرفه‌جویی در زمان و هزینه شما خواهد شد.

ارائه بالاترین آمار قبولی در کنکور کارشناسی ارشد و دکتری در دهه اخیر بیان‌گر توانایی این گروه در راستا اهداف خود می‌باشد. اینک با اتکا به تجربه‌ای 17 ساله می‌توانیم ادعا کنیم که مجموعه حاضر، بی‌شک از جمله‌ی کامل‌ترین و تضمینی‌ترین بسته‌های آموزشی در عرصه کنکور می‌باشد.

برخی از ویژگی‌های بسته‌های آموزشی:

- منطبق با معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور
- گردآوری و تألیف توسط مجرب‌ترین اساتید کنکور
- تدریس مطالب از سطح پایه تا پیشرفته به بیان ساده و روان
- انتقال بهتر مفاهیم با استفاده از شکل، جدول و نمودار
- تألیف مبتنی بر نحوه‌ی طراحی سوالات کنکور
- مطالعه یک منبع منسجم به‌جای مطالعه چندین منبع مختلف
- منبعی خودآموز و بدون نیاز به مدرس

اینک علاوه بر مطالعه بسته‌های آموزشی استفاده از خدمات زیر را به عنوان ضمانتی برای قبولی به شما داوطلبان عزیز توصیه می‌کنم؛

- نکات داغ (Hot Points)

این‌بار زمان به نفع شما در حال گذر است؛ دیگر نیازی به خلاصه‌نویسی برای دوران مرور و جمع‌بندی نخواهید داشت ...

اکثر داوطلبان پس از مطالعه‌ی منابع برای خلاصه‌نویسی دچار سردرگمی می‌شوند یا به خلاصه‌های خود اطمینان ندارند، حتی گاهی حجم خلاصه‌ها بیش از حجم منبع می‌شود!!! گاهی هم به اشتباه تصور می‌کنند که نکات و خلاصه‌هایشان در چارچوب کنکور است یا نکاتی را که گلچین کرده‌اند مهم‌اند.

توجه کنیم که خلاصه‌نویسی مطالب برای کنکور دارای اصول و قاعده است که اغلب داوطلبان پس از مطالعه قادر به انجام صحیح آن نیستند. به همین منظور تمام تلاش خود را به‌کار گرفته‌ایم که استانداردترین منبع نکات را در چارچوب کنکور تقدیم شما نماییم.

هدف از تولید نکات داغ فراهم کردن یک منبع برای دوران مرور و جمع‌بندی است.

- ویژگی‌های نکات داغ:

برگرفته از معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور

مجموعه‌ای از نکات کنکوری به صورت طبقه‌بندی موضوعی

پوشش قابل ملاحظه سوالات کنکور در کم‌ترین حجم ممکن

مناسب‌ترین منبع برای دوران مرور و جمع‌بندی

- آزمون‌های آزمایشی: خوش بود گر محک تجربه آید به میان

داوطلب شجاع کیست؟ داوطلبی است که خود را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد تا پیش از آزمون سراسری به نقاط ضعف خود پی برده و آن‌ها را تقویت نماید. صادقانه به شما توصیه می‌کنیم که در آزمون‌های آزمایشی شرکت کنید تا بتوانید خود را با خود (سنجش) و با دیگران (ارزیابی) مقایسه و نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی نمایید.

- مشاوره و برنامه‌ریزی: برای موفقیت هوش کافی نیست، جسارت لازم دارد.

در صورتی که نمی‌توانید با توجه به زمان آزادتان برنامه‌ی مطالعاتی استاندارد برای خود تدوین کنید حتماً از افراد با تجربه که خود در این مسیر موفق بوده‌اند کمک بخواهید. افرادی که تجربیات خود را صادقانه در اختیار شما قرار می‌دهند و برنامه‌ریزی مناسب با شرایط زمانی و ویژگی‌های روحی و جسمی مختص شما انجام می‌دهند.

- کتاب تست:

کوچک‌ترین واحد یادگیری در کنکور، تست است.

شما می‌توانید برای این‌که سطح یادگیری خود را پس از مطالعه بسنجید از کتاب‌های تست مجموعه (تست کنکور) و ماطراحان (تست‌های تألیفی) استفاده کنید. این کتاب‌ها به‌صورت موضوعی طبقه‌بندی شده‌اند و می‌توانند نحوه‌ی طرح سوالات کنکور و سطح آن‌ها را به‌صورت واضح به شما نشان دهند.

- درسنامه‌های نکات داغ و کتاب‌های الگوریتم مناسب‌ترین منابع برای دوران مرور و جمع‌بندی:

بیش‌تر داوطلبان حین مطالعه نگران خلاصه‌نویسی و مرور آموخته‌های خود هستند و برای خلاصه‌نویسی زمان زیادی را صرف می‌کنند. اینک به شما مژده می‌دهیم که این‌بار زمان به نفع شما در حال گذر است و دیگر با استفاده از درسنامه‌های نکات داغ و کتاب‌های الگوریتم نیاز به خلاصه‌نویسی ندارید.

شما می‌توانید پیشنهاد و یا انتقاد سازنده خود را به شماره تلفن همراه 09191685970 فقط و فقط پیامک نمایید.

مشاور و مدیر تولید

امیرحسین خلیلی

طلیعه سخن مؤلف:

«نکات داغ اپیدمیولوژی» راهنمایی برای شرکت‌کنندگان در کنکور کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی می‌باشد. این کتاب به دلیل حجم نسبتاً زیاد در 2 جلد چاپ شده است. جلد اول که شامل 4 بخش مبانی اپیدمیولوژی و آمار حیاتی و اصطلاحات اپیدمیولوژی و بهداشت عمومی می‌باشد و علاوه بر متقاضیان رشته اپیدمیولوژی برای سایر رشته‌هایی که با این دروس سروکار دارند مفید خواهد بود. جلد دوم هم شامل 1 بخش اپیدمیولوژی بیماری‌ها است. در این 2 جلد سعی شده است تا مطالب کاربردی هر درس به شکل کاملاً خلاصه و مفید برای مخاطبان کتاب گنجانده شود.

در این جا لازم می‌دانم از زحمات کلیه عزیزانی که من را در تهیه این کتاب یاری نمودند، تشکر کنم. در پایان، راهنمایی‌ها، پیشنهادات و انتقادات کلیه خوانندگان و مخاطبان کتاب را برای هر چه پربارتر کردن این مجموعه مفید می‌دانم.

با تشکر

حسن حسین‌پور قهرمانلو

فهرست مطالب

فصل و عنوان **صفحه**

بخش اول: مبانی اپیدمیولوژی 9

فصل اول: مقدمه و تعاریف ابتدایی اپیدمیولوژی، سطوح پیشگیری و واژه‌های مرتبط با انتقال بیماری‌ها 10

فصل دوم: مراقبت بیماری‌ها، بروز، شیوع و میرایی 16

فصل سوم: غربالگری (Screening) و راه‌های تشخیص پیش‌آگهی 25

فصل چهارم: انواع مطالعات 32

فصل پنجم: مفاهیم خطر نسبی، خطر منتسب و نسبت شانس و چگونگی محاسبه‌ی آن‌ها 49

فصل ششم: اصول علیت، تورش، برهمکنش و مخدوش کنندگی 56

بخش دوم: آمار حیاتی 62

بخش سوم: اصطلاحات اپیدمیولوژی 80

بخش چهارم: بهداشت عمومی 134

بخش اول

مبانی اپیدمیولوژی

آنامید کستر خلیلی
آنامید کستر خلیلی

فصل

1

مقدمه و تعاریف ابتدایی اپیدمیولوژی، سطوح پیشگیری و واژه‌های مرتبط با انتقال بیماری‌ها

- اپیدمیولوژی عبارت است از مطالعه چگونگی وقوع، انتشار و تعیین‌کننده‌های حالات و وقایع مربوط به سلامت در یک جمعیت معین و استفاده از این دانش برای مدیریت (سازمان‌دهی) مسائل بهداشتی
- اهداف اپیدمیولوژی عبارتند از:
  - تعیین سبب و یا علت ایجاد یک بیماری
  - تعیین گسترش بیماری در جامعه و یا به عبارتی بار بیماری در جامعه چقدر است.
  - پژوهش درباره‌ی سیر طبیعی و پیش‌آگهی بیماری
  - ارزش‌یابی برنامه‌های پیشگیری و درمانی موجود و روش‌های ارائه خدمات سلامت
  - تهیه زیربنایی برای ایجاد سیاست‌های عمومی و تصمیم‌هایی قانون‌مند در رابطه با مشکلات سلامت محیط زیست
- هدف نهایی اپیدمیولوژی دخالت در انتقال بیماری یا سایر پیامدهای مرتبط با سلامت به منظور کاهش میزان ابتلا و مرگ ناشی از بیماری است.
- کلمات کلیدی در تعریف ابتدایی اپیدمیولوژی را می‌توان کلمات مکان، زمان و شخص دانست. یعنی این‌که بیماری در چه مکانی بیش‌تر گسترش یافته در چه زمانی شیوع بیش‌تری داشته و افراد با چه خصوصیاتی (سن، جنس، وضعیت اقتصادی اجتماعی و ...) را درگیر کرده است.
- در قرون گذشته علل اصلی مرگ و میر را بیماری‌های واگیر تشکیل می‌دادند ولی اکنون اکثراً بیماری‌های غیرواگیر موجب مرگ و میر در مردم می‌شوند.
- یکی از اهداف عمده اپیدمیولوژی، تشخیص گروه‌هایی از جامعه است که در معرض خطر بیش‌تری برای ابتلا به بیماری قرار دارند.

- حساسیت و ویژگی جزو ویژگی‌های ذاتی آزمون غربالگری بوده و با تغییر شیوع و سایر موارد تغییر نمی‌کنند.
- در سطوح عرضه خدمات بهداشتی در ایران، خانه بهداشت دارای بیش‌ترین حساسیت و بیمارستان تخصصی دانشگاه دارای بیش‌ترین ویژگی می‌باشند.
- در غربالگری با توجه به خصوصیات بیماری باید نوع آزمون را انتخاب کنیم مثلاً برنامه غربالگری بیماری کشنده به گونه‌ای باید باشد که حساسیت بالایی داشته و بتواند تقریباً همه افراد بیمار را تشخیص بدهد تا برای درمانشان اقدام شود ولی برای بیماری‌هایی با انگ اجتماعی بالا باید حتماً ویژگی بالا باشد.
- مثال برای غربالگری
  - آزمون غربالگری خاصی در یک جامعه برای بیماری خاصی انجام می‌شود. اگر شیوع بیماری در جامعه 25 در هزار باشد و حساسیت و ویژگی آن به ترتیب 80 و 70 درصد باشد چند درصد احتمال دارد فردی که آزمایش غربالگری او منفی بوده واقعاً سالم باشد؟
- برای حل سوالات غربالگری جدول دو در دو به شکل زیر ترسیم می‌کنیم و سپس با اطلاعات داده شده در صورت سوال، جدول را کامل می‌کنیم (جدول 1)

		بیماری +	بیماری -
آزمون غربالگری	+		
	-		

جدول شماره 1

- مرحله 1: شیوع بیماری 25 در هزار است (جدول 2)

		بیماری +	بیماری -
آزمون غربالگری	+		
	-		
		25	975

جدول شماره 2

- مرحله 2: حساسیت 80 درصد است (جدول 3)

		بیماری +	بیماری -
آزمون غربالگری	+	20	
	-	5	
		25	975

جدول شماره 3

بخش دوم

آمار حیاتی

آتلیه گستر غلیلی
آتلیه گستر غلیلی

بخش سوم

اصطلاحات اپیدمیولوژی

آتامید کستر غلبلی
آتامید کستر غلبلی

- در این بخش، سعی شده است اصطلاحات مهم تا حد امکان به ترتیب حروف الفبا گنجانده شوند به‌جز در مواردی که برخی اصطلاحات مرتبط (مثلاً Eradication و Elimination و Containment) پشت سرهم آمده‌اند تا خواننده کتاب، تفاوت بین این واژه‌های شبیه به یکدیگر را بهتر درک کند.
- توجه ویژه به معانی فارسی اصطلاحات می‌تواند کمک بسیار زیادی به فهم بهتر اصطلاحات اپیدمیولوژی کند.

بخش چهارم

بهداشت عمومی

آتامید گستر غلیلی
آتامید گستر غلیلی

نکات زیر در این بخش برگرفته از نکات کنکورهای سال‌های گذشته و هم‌چنین مباحث تکمیلی آن‌ها می‌باشد و می‌تواند برای دوران جمع‌بندی کنکور کارشناسی ارشد بسیار مفید باشد.

شاخص‌های بهداشتی

- میزان بروز
  - (Incidence Rate)

$$\text{میزان بروز} = \frac{\text{تعداد موارد جدید یک بیماری در مدت معین}}{\text{متوسط جمعیت در معرض آن بیماری در همان زمان}} \times 10^n$$

  - (Point Prevalence Rate)

$$\text{میزان شیوع لحظه‌ای} = \frac{\text{تعداد موارد موجود یک بیماری در مقطع زمانی}}{\text{کل جمعیت در همان مقطع زمانی}} \times 10^n$$

  - (Cumulative Incidence Rate)

$$\text{میزان بروز تجمعی} = \frac{\text{تعداد افراد جامعه که در یک فاصله زمانی معین بیمار می‌شوند}}{\text{تعداد افراد آن جامعه در ابتدای همان فاصله زمانی}} \times 10^n$$

- بروز تجمعی نشان‌دهنده‌ی خطر ابتلا به بیماری می‌باشد.
  - (Crude Death Rate)

$$\text{میزان خام مرگ} = \frac{\text{تعداد موارد مرگ طی یک سال}}{\text{متوسط جمعیت همان سال}} \times 10^n$$

  - (Infant Mortality Rate)

$$\text{میزان مرگ شیرخواران} = \frac{\text{تعداد موارد مرگ کودکان زیر یک سال در مدت معین}}{\text{تعداد موالید زنده در همان مدت}} \times 10^n$$

  - (Neonatal Mortality Rate)

$$\text{میزان مرگ نوزادان} = \frac{\text{تعداد موارد مرگ نوزادان زیر 28 روز در مدت معین}}{\text{تعداد موالید زنده در همان مدت}} \times 10^n$$

  - (Maternal Mortality Rate)

$$\text{میزان مرگ مادران} = \frac{\text{تعداد موارد مرگ مادران به علت عوارض بارداری و زایمان در مدت معین}}{\text{تعداد موالید زنده در همان مدت}} \times 10^n$$

  - (Crude Birth Rate)

$$\text{میزان تولد خام} = \frac{\text{تعداد موالید طی مدت معین (معمولاً یک سال)}}{\text{متوسط جمعیت همان سال}} \times 10^n$$

- برای اطمینان از ایجاد ایمنی مطلوب برای مادر و کودک واکسیناسیون باید به نحوی انجام شود در صورت نیاز به دوز دوم فاصله آن تا زمان تخمینی زایمان 4 هفته یا بیش‌تر باشد.
- در شرایط مراجعه دیرهنگام خانم باردار حداقل فاصله بین تجویز واکسن و زمان تخمینی زایمان 2 هفته می‌باشد.

جدول 3: حداقل سن مجاز دریافت واکسن‌ها

نام واکسن	حداقل سن دریافت واکسن
هپاتیت ب- ب،ث،ژ- فلج اطفال خوراکی (OPV)	بدو تولد
دوگانه- سه گانه- پنج گانه- هموفیلوس آنفلوانزای تیپ ب (Hib) فلج اطفال تزریقی (IPV)- پنوموکوک کنژوگه 13 ظرفیتی (PCV13)	6 هفته
مننگوکوک کنژوگه ($MCV_4 - CRP / Menveo$)	2 ماه
آنفلوانزا	6 ماه
مننگوکوک کنژوگه ($MCV_4 - D / Menactra$)	9 ماه
MMR- آبله مرغان	12 ماه
پنوموکوک پلی‌ساکاریدی (PPSV23)- مننگوکوک پلی‌ساکاریدی (MPSV2-MPSV4)	2 سال

واکسن BCG

- این واکسن برای پیشگیری از بیماری سل می‌باشد که در بدو تولد تزریق می‌شود. محل تزریق این واکسن در حد فاصل یک سوم فوقانی و دو سوم تحتانی بازو و به صورت داخل جلدی می‌باشد.

واکسن سیاه سرفه

- واکسن سیاه سرفه از جمله واکسن‌هایی می‌باشد که محدودیت سنی دارد. این واکسن در حال حاضر در کشور ایران در سنین 2 ماهگی، 4 ماهگی و 6 ماهگی به صورت واکسن پنتاوالان (همراه با واکسن‌های دیفتری، کزاز، هپاتیت B و هموفیلوس آنفلوانزا) و در 18 ماهگی و 6 سالگی به صورت واکسن سه گانه (همراه با دیفتری و کزاز) تزریق می‌شود. بعد از سن 7 سالگی تجویز این واکسن مجاز نمی‌باشد زیرا میزان خطرات و عوارض ناشی از آن در این سنین بسیار بالا می‌باشد و بعد از این سن توام بزرگسالان که شامل واکسن کزاز و دیفتری است تجویز می‌شود.
- در افراد پرخطری که واکسن هپاتیت B دریافت کرده‌اند سه ماه بعد از دریافت آخرین دوز واکسن باید تیتر آنتی‌بادی آن‌ها کنترل شود.

واکسن آنفلوانزا

- بهترین زمان تزریق واکسن آنفلوانزا در زنان باردار، سه ماهه دوم و سوم بارداری می‌باشد.

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

جامــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

شماره تماس با نمایندگی‌های فعال و رسمی

آناهیـد گستـر خـلیـلی

نمایندگی	شماره تماس	نمایندگی	شماره تماس
اراک (آقای حسینی)	09913713750	شیراز (آقای فروردین/ خانم هوشمندی)	09195730152
اردبیل (خانم عاصمی‌زاده)	09199101248	فسا (خانم شعبانی)	09913713742
ارومیه (آقای آرمیون)	09199101241	قزوین (خانم چگینی)	09195730149
اسفراین (خانم اسماعیل‌زاده)	09196321852	کرج (آقای دکتر علیرضاپور)	09197781947
اصفهان (آقای نصری)	09195730150	کاشان (خانم صادق‌پور)	09913713746
ایلام (آقای دکتر بوچانی)	09190980318	کردستان (آقای ابراهیمی)	09195730148
اهواز (آقای امین‌فر)	09195730154	کرمانشاه (آقای ابراهیمی)	09195730148
بیرجند (آقای دکتر بهروان)	09195907203	کهکیلویه (آقای فروردین/ خانم هوشمندی)	09195730152
تبریز (خانم عاصمی‌زاده)	09195730147	گرگان (آقای شاه‌علی)	09199101247
جهرم (آقای یاعلی جهرمی)	09013737896	مراغه (آقای صمدی)	09195733179
خرم‌آباد (خانم میر)	09192705878	مشهد (خانم دکتر شجاعی)	09913713744
زنجان (خانم دکتر هوشیار)	09192705871	میاندوآب (آقای صمدی)	09195733179
ساری (آقای دکتر اکبری)	09197781944	هرمزگان (آقای زارعی)	09195733284
سمنان (آقای دکتر سلمانی)	09913713741	همدان (آقای سوری)	09195730155
شهرکرد (خانم تقی‌پور)	09199101249	یزد (خانم مهندس آزاد)	09199101243

بانک کتاب ناهید

«هر کتابی، از هر انتشاراتی را از ما بخواهید»

- ✓ جامع‌ترین بانک کتاب
- ✓ تحویل روزانه
- ✓ ارسال به تمامی نقاط کشور
- ✓ سفارش کتاب به‌صورت تلفنی و آنلاین

www.NIBS.ir

کتب دانشگاهی، فنی‌و مهندسی، علوم پزشکی، علوم انسانی، عمومی، ادبی، مذهبی، کمک آموزشی، کودک و نوجوان و کتب نفیس

فروشگاه: تهران – خیابان انقلاب- روبه‌روی درب اصلی دانشگاه تهران

پاساژ فروزنده – طبقه همکف – پلاک ۳۳۱

تلفن: ٦٦٤٨٩٣٧٥ – ۰۲۱ – ٦٦٤٨٩٣٤٩ – ۰۲۱

1701

دعای پیش از مطالعه

اَللهُمَ اَخرِجنی مِن ظُلُماتِ الوَهمِ وَاَکرِمنی بِنُورِ الفَهمِ
اَللهُمَ افتِح عَلَینا اَبوابَ رَحمتَکَ وَ انشُر عَلَینا خَزائِنِ عُلُومِکَ
بِرَحمَتِکَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

پروردگارا، خارج کن مرا از تاریکی‌های فکر و گرامی بدار به نور فهم
پروردگارا، بگشای بر ما درهای رحمتت را و بگستران گنج‌های دانشت را به امید رحمت
تو ای مهربان‌ترین مهربانان

بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله‌ی مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی، غیرشرعی و کسب درآمد از دسترنج دیگران است، نتیجه‌ی این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پی‌آمدهای ناگوار در زندگی و محیط ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

آناهید گستر خلیلی

AGK

Anahid Gostar Khalili

نکات داغ اپیدمیولوژی

(جلد دوم)

ویژه کارشناسی ارشد رشته‌ی اپیدمیولوژی

تألیف و گردآوری:

حسن حسین‌پور قهرمانلو

«رتبه 1 کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران»

سرشناسه	: حسین‌پور قهرمانلو، حسن، 1371- ، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: AGK نکات داغ اپیدمیولوژی ویژه کارشناسی ارشد رشته‌ی اپیدمیولوژی/ تألیف و گـردآوری حسن حسین‌پور قهرمانلو.
مشخصات نشر	: تهران: آناهید گستر خلیلی، 1404.
مشخصات ظاهری	: 2ج. : 5/14×5/21س‌م.
شابک	: دوره: 978-622-4744-63-0 ؛ ج.1: 978-622-4744-64-7 ؛ ج.2: 978-622-4744-65-4
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: همه‌گیرشناسی -- رئوس مطالب -- راهنمای آموزشی (عالی) Epidemiology -- Outlines, syllabi -- Study and teaching (Higher)
رده‌بندی کنگره	: RA654
رده‌بندی دیویی	: 614/4076
شماره کتابشناسی ملی	: 10004027

انتشارات آناهید گستر خلیلی

نام: AGK نکات داغ اپیدمیولوژی (جلد دوم)

تألیف و گردآوری: حسن حسین‌پور قهرمانلو

ناشر: آناهید گستر خلیلی

نوبت و سال چاپ: اول . 1404

شمارگان: 1000

چاپ و صحافی: گیلان

مدیر تولید: امیرحسین خلیلی

مدیر فنی و هنری: مریم آرده

تایپ و صفحه‌آرایی: آرزو راضی

بهاء: 230000 تومان

آموزشگاه/ فروشگاه: 02166568621

مرکز پخش: ضلع جنوب‌غربی میدان انقلاب . جنب بانک پارسیان . مجتمع تجاری پارس . طبقه اول

مدیر فروش: 09191685970 (ارتباط از طریق پیامک)

agkpublisher@gmail.com **www.agkins.com**

طلیعه سخن مدیر تولید:

سپردن کار به اهلش نشانه‌ی خردمندی است.

برای تولید بسته‌های آموزشی تمام تلاش خود را به کار گرفته‌ایم تا محصولی شایسته را تقدیم شما عزیزان نماییم. مجموعه‌ای که پیش روی شماست براساس معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور می‌باشد و به قلم مجرب‌ترین اساتید تألیف شده است و مطالعه آن موجب صرفه‌جویی در زمان و هزینه شما خواهد شد.

ارائه بالاترین آمار قبولی در کنکور کارشناسی ارشد و دکتری در دهه اخیر بیان‌گر توانایی این گروه در راستا اهداف خود می‌باشد. اینک با اتکا به تجربه‌ای 17 ساله می‌توانیم ادعا کنیم که مجموعه حاضر، بی‌شک از جمله‌ی کامل‌ترین و تضمینی‌ترین بسته‌های آموزشی در عرصه کنکور می‌باشد.

برخی از ویژگی‌های بسته‌های آموزشی:

- منطبق با معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور
- گردآوری و تألیف توسط مجرب‌ترین اساتید کنکور
- تدریس مطالب از سطح پایه تا پیشرفته به بیان ساده و روان
- انتقال بهتر مفاهیم با استفاده از شکل، جدول و نمودار
- تألیف مبتنی بر نحوه‌ی طراحی سوالات کنکور
- مطالعه یک منبع منسجم به‌جای مطالعه چندین منبع مختلف
- منبعی خودآموز و بدون نیاز به مدرس

اینک علاوه بر مطالعه بسته‌های آموزشی استفاده از خدمات زیر را به عنوان ضمانتی برای قبولی به شما داوطلبان عزیز توصیه می‌کنم؛

- نکات داغ (Hot Points)

این‌بار زمان به نفع شما در حال گذر است؛ دیگر نیازی به خلاصه‌نویسی برای دوران مرور و جمع‌بندی نخواهید داشت ...

اکثر داوطلبان پس از مطالعه‌ی منابع برای خلاصه‌نویسی دچار سردرگمی می‌شوند یا به خلاصه‌های خود اطمینان ندارند، حتی گاهی حجم خلاصه‌ها بیش از حجم منبع می‌شود!!! گاهی هم به اشتباه تصور می‌کنند که نکات و خلاصه‌هایشان در چارچوب کنکور است یا نکاتی را که گلچین کرده‌اند مهم‌اند.

توجه کنیم که خلاصه‌نویسی مطالب برای کنکور دارای اصول و قاعده است که اغلب داوطلبان پس از مطالعه قادر به انجام صحیح آن نیستند. به همین منظور تمام تلاش خود را به‌کار گرفته‌ایم که استانداردترین منبع نکات را در چارچوب کنکور تقدیم شما نماییم.

هدف از تولید نکات داغ فراهم کردن یک منبع برای دوران مرور و جمع‌بندی است.

- ویژگی‌های نکات داغ:

برگرفته از معتبرترین و به‌روزترین منابع کنکور

مجموعه‌ای از نکات کنکوری به صورت طبقه‌بندی موضوعی

پوشش قابل ملاحظه سوالات کنکور در کم‌ترین حجم ممکن

مناسب‌ترین منبع برای دوران مرور و جمع‌بندی

- آزمون‌های آزمایشی: خوش بود گر محک تجربه آید به میان

داوطلب شجاع کیست؟ داوطلبی است که خود را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد تا پیش از آزمون سراسری به نقاط ضعف خود پی برده و آن‌ها را تقویت نماید. صادقانه به شما توصیه می‌کنیم که در آزمون‌های آزمایشی شرکت کنید تا بتوانید خود را با خود (سنجش) و با دیگران (ارزیابی) مقایسه و نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی نمایید.

- مشاوره و برنامه‌ریزی: برای موفقیت هوش کافی نیست، جسارت لازم دارد.

در صورتی که نمی‌توانید با توجه به زمان آزادتان برنامه‌ی مطالعاتی استاندارد برای خود تدوین کنید حتماً از افراد با تجربه که خود در این مسیر موفق بوده‌اند کمک بخواهید. افرادی که تجربیات خود را صادقانه در اختیار شما قرار می‌دهند و برنامه‌ریزی مناسب با شرایط زمانی و ویژگی‌های روحی و جسمی مختص شما انجام می‌دهند.

- کتاب تست:

کوچک‌ترین واحد یادگیری در کنکور، تست است.

شما می‌توانید برای این‌که سطح یادگیری خود را پس از مطالعه بسنجید از کتاب‌های تست مجموعه (تست کنکور) و ماطراحان (تست‌های تألیفی) استفاده کنید. این کتاب‌ها به‌صورت موضوعی طبقه‌بندی شده‌اند و می‌توانند نحوه‌ی طرح سوالات کنکور و سطح آن‌ها را به‌صورت واضح به شما نشان دهند.

- درسنامه‌های نکات داغ و کتاب‌های الگوریتم مناسب‌ترین منابع برای دوران مرور و جمع‌بندی:

بیش‌تر داوطلبان حین مطالعه نگران خلاصه‌نویسی و مرور آموخته‌های خود هستند و برای خلاصه‌نویسی زمان زیادی را صرف می‌کنند. اینک به شما مژده می‌دهیم که این‌بار زمان به نفع شما در حال گذر است و دیگر با استفاده از درسنامه‌های نکات داغ و کتاب‌های الگوریتم نیاز به خلاصه‌نویسی ندارید.

شما می‌توانید پیشنهاد و یا انتقاد سازنده خود را به شماره تلفن همراه 09191685970 فقط و فقط پیامک نمایید.

مشاور و مدیر تولید

امیرحسین خلیلی

طلیعه سخن مؤلف:

جلد دوم کتاب نکات داغ (Top point) اپیدمیولوژی دارای 1 بخش بیماری‌ها می‌باشد.
در این بخش کتاب سعی شده است مطالب مدنظر طراحان (مانند روش‌های پیشگیری، راه‌های انتقال و ...) بیش‌تر و مفصل‌تر توضیح داده شود و قسمت‌های مربوط به درمان بیماری‌ها (که کم‌تر مورد نظر طراحان سوال می‌باشد) در این کتاب یا مورد بحث قرار نگرفته و یا به صورت خیلی کوتاه و خلاصه آورده شده‌اند.

با تشکر
حسن حسین‌پور قهرمانلو

فهرست مطالب

فصل و عنوان **صفحه**

بخش اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع در ایران

فصل اول: سرطان‌ها

گفتار اول: مقدمه سرطان‌ها 14

گفتار دوم: سرطان پستان 18

گفتار سوم: سرطان دهانه رحم 21

گفتار چهارم: سرطان مری 23

گفتار پنجم: سرطان معده 25

گفتار ششم: سرطان کولورکتال 28

گفتار هفتم: سرطان کبد 30

گفتار هشتم: سرطان مثانه 31

گفتار نهم: سرطان پروستات 33

گفتار دهم: سرطان ریه 34

گفتار یازدهم: لفنوم و لوکمی 36

گفتار دوازدهم: سرطان دهان 38

فصل دوم: بیماری‌های واگیر

گفتار اول: مقدمه بیماری‌های واگیر 40

گفتار دوم: عفونت HIV/AIDS 44

گفتار سوم: هپاتیت A 46

گفتار چهارم: هپاتیت B 48

گفتار پنجم: هپاتیت C 51

گفتار ششم: هپاتیت D 52

گفتار هفتم: هپاتیت E 53

فصل و عنوان **صفحه**

گفتار هشتم: آنفلوانزا 55
گفتار نهم: سرخک 58
گفتار دهم: سرخجه 60
گفتار یازدهم: اوریون (Mumps) 62
گفتار دوازدهم: فلج اطفال (Poliomyelitis) 64
گفتار سیزدهم: هاری (Rabies) 66
گفتار چهاردهم: تب کریمه کنگو (CCHF) 68
گفتار پانزدهم: سل (Tuberculosis) 71
گفتار شانزدهم: جذام (Leprosis) 75
گفتار هفدهم: تب مالت (بروسلوز) Brucellosis 78
گفتار هجدهم: وبا (Cholera) 81
گفتار نوزدهم: اسهال خونی باکتریایی 85
گفتار بیستم: عفونت حصبه و شبه حصبه 91
گفتار بیست و یکم: مسمومیت‌های غذایی سالمونلایی (سالمونلوزهای غیرتیفوئیدی) 95
گفتار بیست و دوم: مننژیت مننگوکوک 98
گفتار بیست و سوم: سیاه‌سرفه (Pertussis) 100
گفتار بیست و چهارم: دیفتری 103
گفتار بیست و پنجم: کـزاز نوزادی 105
گفتار بیست و ششم: لپتوسپیروز 107
گفتار بیست و هفتم: سیاه‌زخم (آنتراکس) 109
گفتار بیست و هشتم: تب کیو 115
گفتار بیست و نهم: طاعون (Plague) 119
گفتار سی‌ام: لیشمانیوز جلدی (سالک) 122
گفتار سی و یکم: لیشمانیوز احشایی (کالا آزار) 125

فصل و عنوان **صفحه**

گفتار سی و دوم: مالاریا (malaria)..... 129
گفتار سی و سوم: توکسوپلاسموزیس 134
گفتار سی و چهارم: بیماری هیداتید (کیست هیداتید) 137
گفتار سی و پنجم: فاسیولازیس 140
گفتار سی و ششم: گال 142
گفتار سی و هفتم: عفونت‌های آمیزشی..... 145
گفتار سی و هشتم: عفونت‌های ناشی از مراقبت‌های بهداشتی (Health care – associated infection) 153
گفتار سی و نهم: مقاومت به داروهای ضد میکروبی 161

فصل سوم: بیماری‌های غیرواگیر

گفتار اول: مقدمه بیماری‌های غیرواگیر 163
گفتار دوم: پرفشاری خون (Hypertension)..... 168
گفتار سوم: تب روماتیسمی و بیماری روماتیسمی قلب 171
گفتار چهارم: بیماری ایسکمیک قلب 173
گفتار پنجم: بیماری مزمن دریچه قلب..... 177
گفتار ششم: دیابت..... 179
گفتار هفتم: چاقی..... 183
گفتار هشتم: پوکی استخوان (استئوپروز) 185
گفتار نهم: کم‌کاری تیروئید نوزادان (Congenital hypothyroidism)..... 187
گفتار دهم: سوءتغذیه پروتئین- انرژی کودکان 190
گفتار یازدهم: کمبود ریزمغذی‌ها..... 192
گفتار دوازدهم: کمبود ید..... 196
گفتار سیزدهم: بلایای طبیعی 198
گفتار چهاردهم: حوادث جاده‌ای 201
گفتار پانزدهم: سقوط 204

فصل و عنوان **صفحه**

گفتار شانزدهم: سوختگی 206
گفتار هفدهم: مسمومیت 208
گفتار هجدهم: مصدومیت‌های مرتبط با حیوانات 210
گفتار نوزدهم: خودکشی 213
گفتار بیستم: خودسوزی 215
گفتار بیست و یکم: آدم‌کشی عمدی 218
گفتار بیست و دوم: جنگ و درگیری‌های نظامی 219
گفتار بیست و سوم: ناهنجاری‌های مادرزادی 221
گفتار بیست و چهارم: اختلالات ژنتیکی 224
گفتار بیست و پنجم: تالاسمی 225
گفتار بیست و ششم: افسردگی و اضطراب 227
گفتار بیست و هفتم: صرع (Epilepsy) 230
گفتار بیست و هشتم: مالتیپل اسکلروزیس (MS) 232
گفتار بیست و نهم: آلزایمر 234
گفتار سی‌ام: پارکینسون 236
گفتار سی و یکم: آسم 238
گفتار سی و دوم: بیماری انسداد مزمن ریه 241
گفتار سی و سوم: اختلالات بینایی 243
گفتار سی و چهارم: آمبلیوپی (تنبلی چشم) 244
گفتار سی و پنجم: عیوب انکساری (نزدیک بینی، دوربینی، آستیگماتیسم) 245
گفتار سی و ششم: کاتاراکت (آب مروارید) 247
گفتار سی و هفتم: گلوکوم (آب سیاه) 249
گفتار سی و هشتم: پوسیدگی دندان 250
گفتار سی و نهم: بیماری‌های پریودنتال 252

فصل و عنوان **صفحه**

گفتار چهلم: بیماری‌های ناشی آزآلودگی هوا 254
گفتار چهل و یکم: آلودگی با سرب 258
گفتار چهل و دوم: عوارض تغییرات اقلیم بر سلامت 263
گفتار چهل و سوم: دخانیات 265
گفتار چهل و چهارم: اعتیاد 267
گفتار چهل و پنجم: سلامت اجتماعی 269
گفتار چهل و ششم: کیفیت زندگی یک پیامد مهم سلامت 270
گفتار چهل و هفتم: عدالت در سلامت 271

بخش

اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع در ایران

آنامید کستر خلیلی
آنامید کستر خلیلی

فصل

1

سرطان‌ها

گفتار اول: مقدمه سرطان‌ها

- شایع‌ترین سرطان در جهان در بین مردان، سرطان ریه و در بین زنان، سرطان پستان می‌باشد.
- موارد سرطان زنان در مناطق کم‌تر توسعه یافته کم‌تر از مناطق توسعه یافته است ولی احتمال مرگ از سرطان در هر دو تقریباً یکسان است.
- بر طبق اطلاعات منتشر شده سرطان در سال 2008 توسط سازمان جهانی بهداشت، آسیا کم‌ترین و ژاپن، استرالیا، اروپا و آمریکای شمالی بیش‌ترین شیوع سرطان‌ها را داشته‌اند.
- میزان بقاء 5 ساله یکی از پرکاربردترین شاخص‌ها در برنامه‌های مبارزه با سرطان می‌باشد.
- مبارزه با مصرف تنباکو، جلوگیری از مواجهه‌های شغلی با مواد سرطان‌زا و مبارزه با عفونت‌های وابسته به سرطان مانند هپاتیت و پاپیلومای انسانی همگی جزو پیشگیری سطح اول از سرطان محسوب می‌شوند.
- غربالگری و تشخیص زودرس همراه با آموزش عمومی برای شناسایی علائم اولیه انواع سرطان‌ها و مراجعه به موقع به مراکز بهداشتی درمانی جزو پیشگیری سطح دوم (ثانویه) برای سرطان‌ها می‌باشند.
- سرطان‌هایی که با غربالگری و تشخیص زودرس می‌توان از بروز آن‌ها جلوگیری کرد: سرطان دهانه رحم (سرویکس)، سرطان روده و سرطان مقعد است.
- با غربالگری و تشخیص زودرس می‌توان از مرگ زودرس مبتلایان به سرطان پستان جلوگیری کرد.

- در مواردی فرم منتژیتی بیماری نیز ممکن است دیده شود که میزان مرگ ناشی از این شکل بیماری علی‌رغم درمان مناسب در حدود 100 درصد است.
- میزان مرگ‌ومیر ناشی از نوع ریوی حدود 80 تا 100 و نوع گوارشی حدود 25 تا 75 درصد می‌باشد و سیاه‌زخم پوستی در صورتی که درمان نشود در 25 تا 50 درصد موارد به مرگ بیمار منجر می‌گردد ولی چنان‌چه درمان با آنتی بیوتیک مناسب انجام شود مرگ‌ومیر به ندرت اتفاق می‌افتد.

اپیدمیولوژی بیماری در سطح بین المللی:

- انتشار بیماری جهانی است و تنها نحوه و میزان انتقال آن در کشورهای مختلف متفاوت است. به‌طوری که حدود 80 درصد موارد گزارش شده در آمریکا در رابطه با صنعت و 20 درصد بقیه در ارتباط با کشاورزی بوده است. در کشور آمریکا هنوز سیاه‌زخم گوارشی گزارش نشده است.
- در کشورهایی که زندگی مردم بیش‌تر از طریق کشاورزی و دامپروری غیرمکانیزه می‌گذرد شیوع بیماری بیش‌تر در رابطه با این مشاغل بوده و موارد صنعتی به مراتب کم‌تر دیده می‌شوند.
- در کشورهای اسلامی مانند ایران در حوالی عید قربان به سبب تماس و برخورد بیش‌تر افراد با دام‌ها، موارد بیماری بیش‌تری گزارش می‌شود.

عوامل موثر شناخته شده:

- از نظر شرایط آب و هوایی بیماری در نواحی گرمسیری و تا حدی مرطوب انتشار بیش‌تری دارد. خاک‌های قلیایی نیز در بقای اندمیک قابل اهمیت می‌باشند.
- در کشور پرو مشخص شده است حیواناتی که در ارتفاع بالاتر از 2000 متر چرا می‌کنند بیمار نمی‌شوند و باکتری در خاک‌های بالاتر از ارتفاع 4000 متر اسپور تولید نمی‌کند.
- عده‌ای معتقدند حضور آمیب‌ها در خاک‌های مرطوب و حوضچه‌های آبی ایستا سبب تکثیر باسیلوس آنتراسیس می‌شود.

اپیدمیولوژی بیماری در ایران:

- در گذشته سیاه‌زخم حیوانی در ایران به جز در مناطق گرمسیری در سایر مناطق کشور شایع بوده است. گزارش‌هایی از اپیدمی سیاه‌زخم حیوانی وجود دارد اما پس از گسترش واکسیناسیون بیماری تحت کنترل درآمده است. در مناطقی از آذربایجان و کردستان که واکسیناسیون ناقص انجام شده بود گزارش موارد اپیدمی یا تک گیر وجود دارد.
- در ایران براساس اطلاعات موجود، شیوع سیاه‌زخم انسانی بیش‌تر به صورت جلدی می‌باشد و تاکنون هیچ موردی از سیاه‌زخم ریوی در ایران گزارش نشده است.
- بر طبق نتایج مطالعات مختلف، بالا بردن جمعیت تحت پوشش واکسیناسیون جمعیت دامی باعث کاهش رخداد کانون‌های بیماری در دام و به دنبال آن کاهش موارد انسانی شده است.

- اگرچه کاندیدیازیس یکی از بیماری‌های قارچی دستگاه تناسلی است، اما ممکن است ابتلا به آن از طریق تماس جنسی نباشد و معمولا به دنبال عواملی مانند ابتلا به دیابت و یا ویروس HIV، درمان‌های طولانی مدت با آنتی بیوتیک‌ها و داروهای ضد التهاب استروئیدی ایجاد می‌شوند.
- عفونت‌هایی مانند عوامل بیماری‌زای روده‌ای (کمپیلوباکتر، سالمونلا، شیگلا، آنتاموبا هیستولیتیکا و ژیاردیا) و هپاتیت A نیز ممکن است از طریق تماس جنسی منتقل شوند. این عفونت‌ها در مردان دارای تماس جنسی با سایر مردان شایع می‌باشند.

جدول 1: دوره کمون و دوره قابلیت سرایت عوامل عفونت‌های آمیزشی

عامل بیماری‌زا	دوره کمون	دوره قابلیت سرایت
نایسریا گنوره آ	در مردان 2 تا 7 روز و در زنان حدود 10 روز	در صورت عدم درمان تا چند ماه و پس از درمان تا چند ساعت
کلامیدیا تراکوماتیس	شاید 7 تا 10 روز یا بیش‌تر	در تمام مدتی که بیماری بهبود نیافته است.
مایکوپلاسما	نامشخص	نامشخص
تریپانوما پالیدوم	به‌طور متوسط 3 هفته (10 روز تا 3 ماه)	مرحله اولیه و ثانویه، مرحله نهایی فقط در طی دوران بارداری
ویروس هرپس سیمپلکس	2 تا 12 روز	بین 2 تا 7 هفته پس از بروز ضایعات (احتمال انتقال در دوره بدون علامت هم وجود دارد ولی کم‌تر است.)
تریکوموناس واژینالیس	به‌طور متوسط 7 روز (4 تا 20 روز)	در تمام مدتی که عفونت وجود دارد
هموفیلوس دوکری	بین 3 تا 5 روز (حداکثر تا 14 روز متغیر است)	در تمام مدتی که زخم بهبود نیافته و عامل عفونت در آن وجود دارد
کلبسیلا گرانولوماتیس	دقیقا شناخته نشده و 1 تا 6 هفته تخمین زده شده است	نامشخص
پاپیلوماویروس انسانی	به‌طور متوسط 2 تا 3 ماه (از 1 تا 20 ماه)	نامشخص ولی احتمالا در تمام مدتی که ضایعات وجود دارد.

اپیدمیولوژی عفونت‌های آمیزشی در جهان:

- برآورد شده است به طور متوسط روزانه در حدود یک میلیون نفر در سراسر جهان مبتلا به عفونت‌های آمیزشی از جمله HIV شده و سالانه در حدود 448 میلیون نفر در سراسر جهان مبتلا به عفونت‌های آمیزشی قابل درمان از جمله تریپانوما پالیدوم (عامل سیفلیس)، نایسریا گنوره آ، کلامیدیا تراکوماتیس و تریکوموناس واژینالیس می‌شوند.
- سالانه میلیون‌ها عفونت آمیزشی ویروسی رخ می‌دهد که شایع‌ترین آن‌ها ویروس‌های HIV، هرپس سیمپلکس، پاپیلومای انسانی و هپاتیت B می‌باشند.

فصل

3

بیماری‌های غیرواگیر

گفتار اول: مقدمه بیماری‌های غیرواگیر

- بیماری های غیرواگیر دارای دوره مخفی طولانی و عوامل خطر چندگانه بوده و قابل انتقال به دیگران نیستند. ایجاد ناتوانی‌های عضوی یا معلولیت و درمان ناپذیری از ویژگی‌های بسیاری از این بیماری‌ها است.
- مهم‌ترین بیماری‌های غیرواگیر
  - بیماری‌های قلبی عروقی
  - سرطان‌ها
  - انسداد مزمن مجاری تنفسی مانند آسم و آمفیزم
  - دیابت
- عوامل خطر زیست محیطی، ویژگی‌های رفتاری و شیوه زندگی از عوامل خطر این بیماری‌ها می‌باشند.
- در گزارش سالیانه سازمان جهانی بهداشت، 43 درصد از بار بهداشتی بیماری‌ها در سراسر جهان به بیماری‌های غیرواگیر نسبت داده شده است.
- چهار عامل خطر رفتاری و قابل پیشگیری که رابطه مشترک و بسیار مستحکمی با این بیماری‌ها دارند:
  - مصرف فرآورده‌های دخانی
  - نداشتن تحرک
  - رژیم غذایی نامناسب
  - مصرف الکل

- از عوارض دیگری که ذرات معلق و آلاینده‌های دیگر دارند التهاب مجاری تنفسی و ریه‌ها، اختلال در عملکرد سیستم ایمنی و کاهش ظرفیت حمل اکسیژن خون می‌باشند.

جدول 1) برخی از اثرات آلاینده‌های مهم روی سلامت انسان

آلاینده	اثرات روی سلامت انسان
ازن	کاهش عملکرد ریه تغییرات ساختمانی در راه‌های هوایی فوقانی التهاب راه‌های هوایی افزایش موارد بستری در افراد مبتلا به آسم
اکسیدهای نیتروژن	افزایش تحریک پذیری راه‌های هوایی تضعیف مکانیسم‌های دفاعی ریه کاهش عملکرد ریوی
اکسیدهای گوگرد	افزایش مرگ و میر به علت بیماری‌های تنفسی افزایش موارد بستری به علت بیماری‌های تنفسی کاهش عملکرد ریوی
ذرات معلق	افزایش مرگ و میر به علت بیماری‌های تنفسی افزایش موارد بستری به علت بیماری‌های تنفسی افزایش نشانه‌های تنفسی کاهش عملکرد ریوی
مونواکسید کربن	کاهش ظرفیت تحمل فعالیت افزایش مرگ و میر به علت بیماری قلبی افزایش حملات حاد قلبی

- مواجهه با آلاینده‌های محیط‌های بسته به ویژه برای زنان و کودکان که بیش‌تر وقت خود را در داخل منزل سپری می‌کنند خطرناک است.
- سازمان جهانی بهداشت هرساله گزارشی در مورد درصد جمعیتی که از سوخت‌های جامد برای پختن غذا استفاده می‌کنند به‌عنوان یک شاخص مهم برای ارزیابی پیشرفت برنامه‌های سلامت و توسعه استفاده می‌کند.
- عوارض ناشی از آلودگی هوای داخل منازل
  - در کشورهای در حال توسعه، مواجهه با آلاینده‌های ناشی از سوخت داخل منازل، سوخت‌های جامد روی آتش یا اتاق‌های سنتی باعث افزایش خطر ابتلا به عفونت‌های تنفسی حاد، مجاری تنفسی تحتانی و هم‌چنین مرگ و میر کودکان کم سن و سال می‌شود.

گفتار چهل و پنجم: سلامت اجتماعی

- سازمان جهانی بهداشت سلامت را به‌عنوان "رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی و نه تنها نبود بیماری" تعریف کرده است.
- بنابراین بعد اجتماعی سلامت، یکی از ابعاد مهم سلامت بوده و تحت تأثیر و موثر بر دو جزء دیگر است.
- سلامت اجتماعی را می‌توان در دو سطح جامعه و فرد تعریف کرد
  - در سطح جامعه
    - ویژگی‌های جامعه سالم در دیدگاه راسل، وجود فرصتهای برابر برای همه در دسترسی به کالا و خدمات اساسی است تا فرد بتواند در آن به‌عنوان یک شهروند کامل عمل کند.
  - سطح فردی
    - سلامت اجتماعی در سطح فردی، چگونگی کنار آمدن فرد با سایر افراد جامعه، چگونگی واکنش نشان دادن فرد نسبت به سازمان‌ها و هنجارهای اجتماعی و هم‌چنین چگونگی واکنش سایرین به فرد می‌باشد.
    - سلامت اجتماعی در سطح فرد در سه بعد ارتباطات و تعاملات اجتماعی با افراد و نهادهای جامعه، سازگاری به معنای واکنش فرد نسبت به رفتارهای سایرین و جامعه و ایفای نقش اجتماعی مطرح می‌باشد.
    - کیفیت زندگی، درک افراد از موقعیت خود در زندگی، سیستم ارزشی که در آن زندگی می‌کنند، اهداف، انتظارات، استانداردها و اولویت‌های آن‌ها است. بنابراین کاملا فردی بوده و توسط دیگران قابل مشاهده نیست و بر درک افراد از جنبه های مختلف زندگی خود استوار است. در برخی از ابزارهای سنجش کیفیت زندگی حیطه سلامت اجتماعی نیز وجود دارد.
    - سلامت اجتماعی در کیفیت زندگی به صورت ذهنی و فردی اندازه‌گیری می‌شود.
    - کیفیت زندگی، حیطه‌های سلامت جسمانی، روانی و محیطی را نیز در بر می‌گیرد و لذا عام‌تر از سلامت اجتماعی می‌باشد.
  - عوامل موثر بر سلامت اجتماعی
    - سلامت جسمانی، سلامت روانی، سلامت معنوی، ویژگی‌های فرد مانند تحصیلات، مهارت‌های اجتماعی، قوانین حاکم بر جامعه، ارزش‌های اخلاقی جامعه، روابط اجتماعی و میزان پایداری روابط، حمایت عاطفی، توزیع قدرت در جامعه و سطح مردم‌سالاری، عدالت و نبود تبعیض، تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت مانند سرمایه اجتماعی، آموزش و آگاه سازی در سطح فرد و جامعه و برخورداری از حق تصمیم‌گیری و... از عوامل موثر بر سلامت اجتماعی می‌باشند.

گفتار چهل و ششم: کیفیت زندگی یک پیامد مهم سلامت

- سازمان جهانی بهداشت درک افراد از موقعیت خود در زندگی از نظر فرهنگ، سیستم ارزشی که در آن زندگی می‌کنند، اهداف، انتظارات، استانداردها و اولویت‌های آن‌ها را کیفیت زندگی تعریف می‌کند. بنابراین کیفیت زندگی کاملا فردی بوده و توسط دیگران قابل مشاهده نیست و بر درک افراد از جنبه‌های مختلف زندگی استوار است.
- یک نکته مهم در مورد کیفیت زندگی که در مورد آن اجماع وجود دارد آن است که حتما ابعاد ذهنی افراد را در نظر می‌گیرد و پویا باشد. به این معنی که توسط خود شخص براساس نظر خود او و نه فرد جایگزین تعیین گردد و پویا یعنی تغییرات در طی زمان در نظر گرفته شود.
- اغلب دانشمندان توافق دارند که مفهوم کیفیت زندگی معمولا 5 بعد جسمانی، روانی، اجتماعی، معنوی و علایم مربوط به بیماری یا تغییرات مربوط به درمان را در بر می‌گیرد.
- سلامت محیط نیز از جمله دامنه‌های مورد بررسی در ابزارهای کلی کیفیت زندگی می‌باشد و به مواردی مانند دسترسی به خدمات بهداشتی و اطلاعات بهداشت محیط و امنیت می‌پردازد.
- این باور وجود دارد که شادی و رضایت دو مشخصه اصلی کیفیت زندگی می‌باشند.
- کیفیت زندگی هر فرد، تحت تأثیر ویژگی‌های زمینه‌ای، وضعیت اجتماعی، فرهنگی و محیطی فرد می‌باشد.
- یک ابزار اندازه‌گیری کیفیت زندگی باید مشخصات زیر را داشته باشد.
- روایی و پایایی مناسبی داشته باشد.
- قابلیت پاسخگویی نسبت به تغییرات داشته باشد یعنی به تغییر شرایط حساس باشد.
- از نظر پاسخ دهنده، پرسشگر، پزشک و سیاست‌گذار قابل قبول باشد.
- آن‌چه که در پژوهش‌های کیفیت زندگی مشکل آفرین می‌شود عدم وجود استاندارد طلایی برای اندازه‌گیری آن می‌باشد.

نگفتار چهل و هفتم: عدالت در سلامت

- عدالت در مفهوم کلی یعنی به هر فرد هر اندازه که شایسته می‌باشد چیزی را بدهیم.
- در بحث سلامت ما به جای برآورد بی‌عدالتی، نابرابری را محاسبه می‌کنیم چون نابرابری یک مشاهده عینی است و قابل اندازه‌گیری می‌باشد. در نتیجه در سلامت، نابرابری و برابری برآورد می‌شوند اما هدف از این برآورد، ارزیابی بی‌عدالتی و عدالت می‌باشد.
- دسته‌بندی افقی و عمودی برای عدالت وجود دارد. عدالت افقی را درمان مساوی کسانی که نیاز برابر دارند می‌گویند. در حالی که عدالت عمودی درمان نابرابر اما منصفانه نابرابرهاست.
  - عدالت افقی
    - مثلاً همه زنان باردار باید به مراقبت‌های زایمان، فارغ از مکان جغرافیایی و وضعیت اجتماعی و اقتصادی دسترسی برابر داشته باشند.
  - عدالت عمودی
    - مثلاً دو فرد که تصادف کردند و فرد اول تنها دارای جراحات سطحی باشد ولی فرد دوم دارای جراحات عمقی‌تر می‌باشد. مسلماً باید خدماتی که می‌گیرند متفاوت باشد و فرد دوم که دارای جراحات عمقی تری است خدمات بیش‌تری بگیرد.
    - عدالت در سلامت از جهات گوناگون مدنظر می‌باشد. یکی عدالت در سلامت است یعنی پیامدهای سلامتی مانند ابتلا و مرگ، جراحت و ناتوانی‌ها آیا غیرعادلانه توزیع نشده است.
    - جنبه دیگر عدالت در دسترسی و بهره مندی از خدمات سلامت است که مثال آن دسترسی و بهره مندی از زایمان ایمن یا انواع داروها و یا واکسن می‌باشد.
    - جنبه دیگر عدالت در سلامت، عدالت در تامین مالی و پرداخت‌هایی است که برای سلامت به افراد تحمیل می‌شود.
    - نابرابری را معمولا بر حسب وضعیت اقتصادی اجتماعی، وضعیت اقتصادی، سطوح تحصیلات، جنس، قومیت، توزیع جغرافیایی و محل سکونت (شهر، روستا و حاشیه شهرها) تعیین می‌کند.

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

جامـــع

حاوی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

بانک سوالات

جمع‌آوری سوالات کنکور کاردانی به کارشناسی
کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت فصل‌بندی شده

الگـــوریتم

چکیده‌ی تمامی مطالب و نکات لازم
برای کنکور براساس منابع

سوالات تألیفی

تألیف سوالات مشابه کنکور

دریافت نمونه‌ی کتاب به‌صورت رایگان

FREE
DOWNLOAD

www.agkins.com

شماره تماس با نمایندگی‌های فعال و رسمی

آناهیـد گستـر خـلیـلی

نمایندگی	شماره تماس	نمایندگی	شماره تماس
اراک (آقای حسینی)	09913713750	شیراز (آقای فروردین/ خانم هوشمندی)	09195730152
اردبیل (خانم عاصمی‌زاده)	09199101248	فسا (خانم شعبانی)	09913713742
ارومیه (آقای آرمیون)	09199101241	قزوین (خانم چگینی)	09195730149
اسفراین (خانم اسماعیل‌زاده)	09196321852	کرج (آقای دکتر علیرضاپور)	09197781947
اصفهان (آقای نصری)	09195730150	کاشان (خانم صادق‌پور)	09913713746
ایلام (آقای دکتر بوچانی)	09190980318	کردستان (آقای ابراهیمی)	09195730148
اهواز (آقای امین‌فر)	09195730154	کرمانشاه (آقای ابراهیمی)	09195730148
بیرجند (آقای دکتر بهروان)	09195907203	کهکیلویه (آقای فروردین/ خانم هوشمندی)	09195730152
تبریز (خانم عاصمی‌زاده)	09195730147	گرگان (آقای شاه‌علی)	09199101247
جهرم (آقای یاعلی جهرمی)	09013737896	مراغه (آقای صمدی)	09195733179
خرم‌آباد (خانم میر)	09192705878	مشهد (خانم دکتر شجاعی)	09913713744
زنجان (خانم دکتر هوشیار)	09192705871	میاندوآب (آقای صمدی)	09195733179
ساری (آقای دکتر اکبری)	09197781944	هرمزگان (آقای زارعی)	09195733284
سمنان (آقای دکتر سلمانی)	09913713741	همدان (آقای سوری)	09195730155
شهرکرد (خانم تقی‌پور)	09199101249	یزد (خانم مهندس آزاد)	09199101243

بانک کتاب ناهید

«هر کتابی، از هر انتشاراتی را از ما بخواهید»

- ✓ جامع‌ترین بانک کتاب
- ✓ تحویل روزانه
- ✓ ارسال به تمامی نقاط کشور
- ✓ سفارش کتاب به‌صورت تلفنی و آنلاین

www.NIBS.ir

کتب دانشگاهی، فنی‌و مهندسی، علوم پزشکی، علوم انسانی، عمومی، ادبی، مذهبی، کمک آموزشی، کودک و نوجوان و کتب نفیس

فروشگاه: تهران – خیابان انقلاب- روبه‌روی درب اصلی دانشگاه تهران

پاساژ فروزنده – طبقه همکف – پلاک ۳۳۱

تلفن: ٦٦٤٨٩٣٧٥ – ۰۲۱ – ٦٦٤٨٩٣٤٩ – ۰۲۱